

[Diderichsen.]

som på mange andre, på alle andre, bør vi her i det sydlige Danmark lytte til den grønlandske befolknings egne ønsker og ideer; og dette gælder også, når vi kommer til selve sprogproblemet. Sprogproblemet er jo et meget mærkeligt problem, og jo fjernere to sprog står fra hinanden, des vanskeligere er det. Det grønlandske sprog er et sprog, som i og for sig sammenfatter hele kulturproblemet i sig, og derfor er det et problem, som må behandles med den største skånsomhed og den største skønsomhed. Man må håbe og bede til, at alle de gode kræfter, som er sat ind på at formidle forholdet mellem dansk kultur og grønlandsk kultur, besidder de egenskaber, de menneskelige egenskaber, som skal til for at kunne behandle dette ømtålige område med den rette skånsomhed og skønsomhed. Her skal jeg blot sige — også i overensstemmelse med hr. Fuglsang-Damgaard — at det drejer sig om at bygge på det naturlige grundlag og ikke ligesom optræde som bedrivende formyndere, men som forstående vejledere; der er parat med deres vejledning; når bistand ønskes. Forholdet mellem det grønlandske sprog og det danske, dette at der under visse forhold ikke skal undervises i grønlandsk i de første skoleår, må på ingen måde skabe det indtryk eller få karakter af, at der er tale om en tvangsfordanskning eller en prioritering af det danske fremfor det grønlandske.

Om selve forholdet mellem det grønlandske og det danske vil jeg gerne sige, at jeg slutter mig ganske til den opfattelse, som er blevet udtrykt ved, at man i Grønland anser dansk for nøglen til fremtiden, og når det er hovedsynspunktet i den grønlandske opfattelse, er det også ganske klart, at dette synspunkt må vi hernelde i det sydlige respektere.

Jeg tror, det var hr. Lembourn, som ved første behandling i forrige samling gjorde det interessante synspunkt gældende, at det var lettere at lære et andet sprog, når man først var rigtig trængt ind i sit eget sprog og kunne det, sådan at man virkelig beherskede det. Det er et synspunkt, som kan have sin berettigelse i forholdet mellem beslægtede sprog, men jeg tror ikke, at denne betragtning, når det drejer sig om sprog af så forskellig karakter og opbygning, både hvad det grammatikalske, det glosemæssige,

det følelsesmæssige og den kulturelle baggrund i det hele taget angår, har nogen særlig betydning. Jeg vil derfor i og for sig ikke nære nogen betænkelighed ved at lade undervisningen i grønlandsk træde tilbage for undervisningen i dansk, når det ønskes således af den grønlandske befolkning.

I den forbindelse vil jeg gerne slutte mig til hr. Holger Hansens ønsker om, at grønlænderne selv mere og mere må overtage ansvaret for skolen i Grønland, og at den grønlandske indflydelse, både i den administrative opbygning og med hensyn til forældrenes indflydelse og aktive interesse for skoleforholdene, stadig må øges og hjælpes fremad også ved den ydre skoleramme.

Til slut vil jeg blot gerne fremhæve et par punkter i lovforslaget, som jeg anser for særlig vigtige. Det drejer sig navnlig om de børn, som vokser op i udstederne, og jeg synes, der findes en række udmærkede bestemmelser i lovforslaget, som kan bidrage til, at disse børn, der er vanskeligere stillet med hensyn til lærerkræfter og muligheder, dog får en så god uddannelse, så mange uddannelsesmuligheder, som vi nu kan give dem; jeg bifalder således i høj grad tanken om disse centralskoler med elevhjem og ligeledes de omtalte kostskoler. Men jeg anser det også for en betydelig menneskelig værdi, at de kan fortsætte undervisningen hjemme, når der er mere end 12 elever i 6. og 7. skoleår, vel at mærke, hvis man kan skaffe de gode lærere, som er nødvendige også i udstederne, og få folk til at forstå, hvilken meget væsentlig folkeopgave der ligger i dette, at også udstederne får den bedst mulige betjening.

Ligeledes finder jeg forslaget om børnehaveklasser — bortset fra navnet — særdeles udmærket og slutter mig til de talere, som har understreget, at disse klasser bør udbygges så meget som muligt og så hurtigt som muligt. Og ligesom hr. Dupont ser jeg gerne, at de blev 2-årige, hvor kræfterne slår til til det.

Til slut vil jeg gerne rejse et psykologisk spørgsmål, som ikke har været berørt endnu, nemlig dette: hvori består egentlig skoleumodenheden i Grønland? For vi kender jo også til skoleumodenhed herhjemme og ved ganske nøjagtigt, hvad det er; men når man nu taler om skoleumodenhed i Grønland, kunne jeg godt lide at få at vide —